

Liquet

Copia, oct. 27 van de Staten van
70-01/101

16 Jan 1612

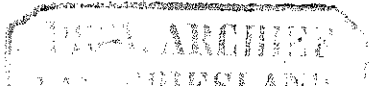
19 Dec 1613

23 Jan 1615

op 1613

De Staten van Vriesland, doende wetend dat
 de Burgemeesters Raedt saemt zolvooz gewoont
 dor Sted Staurog ant te Rerind zebbon
 gegong, dat get oute Godeputoerde gelie,
 met zude Donwe van Spoma Brietman van
 Remde, Edoyart en Moordwold tot Schoonden
 tyden te Ardoring & belaston waarmede
 sloot & d'andere droge & ondiepe placten
 iude waerts tuffen Staurog & smooch in sijn
 Brietmanne leggen, begoorlijck te doon
 diefen tot last & coste sile begooron. Dagt
 dieb mit tegenstaon d'st Brietman omwyl
 te volbrongon sijnne was goblenon mit
 alceulijck tot groote nadoel van sijnstou
 & d'ingesetong vandij van oot d'wared gesech
 skonincis in asyng vand navigatie ende
 wtwateringe canforon den Brietman woorst
 dat de vordiefinge & op gravinge sijn niet wel
 doenlijck was & oock niet beghuom volbroest
 conde worden, te wared dat soch hord ondiepe
 waterg placten & plocten waredoor d'st waerte
 was lopon gesech droege & tot landt gematcht.
 witedon, water doord sijnstou sijnstou
 bidden demoodel dat d'st Godeputoerde
 notemaell gelienon avilde d'st Brietman
 Spoma te Ardoringt inde expressioeste
 belaston de gemelte droegete inde sijn waerte
 toe derstou ge logentgeit met de alderbo
 ghaeijste middelwood vreedde mogelijck &
 begoor te doon op grachten diepon vradere
 te duison ofte bij gobroochd vradion dat
 Coning vlt collegie der Godeputoerde Staten

geantwoort

gtautvoisoort moegten worden, om sulcx te
doen ofte ander subordred gestelt tot
effectivering want wout sst broder by sin
scriffelijcke onds mandelingd Homonstantio
wdrjaelt waer op goupostiloort idat wout
Dedepitudoen Statg van drioflant ordon
moorden alb wout d' Erietman Spomando
waerte indg Requost gewort volgend haer
dispositig tot de rser gologentgeint te doen opghang
Bwaerbar te maken, ofte anderb reden te zenen
waerom d' selnd mit en soude cony gologiden,
Inmogend d' Spostille van 22 Decemb: 1612. naco
mende welch d' voor s' Erietman d' roeds poeds
getuelt by gesquiste goest onergelent by volchs
de Suptle wout s' oech gewort zebbe conand
requisste waer med in s' med' spalt zebbe, dat
Also onder ander wt d' redens biden sst
Erietman onergelent zepoot wort, dat d'
Mediepinge qd alder boepnaemste dijnrechtig
tot minste costg zodaen soude cony worden
soony die flacken, poolg, waerte, offdrator en,
voor welch d' zomelte waerte sijn stracke
tot lant maektet zoud sijn sijden soer lant
sonder swarigheit d'nde suptle, ginned by
elinge primatle plooch tot sijnne costg
periculo gedraon te sullen conen worden so
wout d' Dedepitudoen Statg want lant
alleg Etod belioffde publica auctoriteit te
d'leing d' zelpen sant sang soe goeds wech,
mit alle get profyt wand waerte dan wele
meer anderd goedd effecte, By profyten
sullen d' oorfaech soe wout wthdroringd
van wiuninge, Gaenval van landen besaling

dat

#

Dat oock volc' andere naestgelingen lande
 daer door meer gesulpen sullen worden
 als met menigte van water molens oer
 mit de selve bequamer daer toe erigende
 te meerder vructe voerde en g'noeg & by
 gevolg oock groter macht. & middel voor
 alant subzengon sullen mit ander profijte
 van meer sullen comen waer door alles de
 suppletz oock s'ocht s'ebben & troij, on
 met beghelp van al s'ulke s'p'oonig al te vader
 s'ulke bevindend' vooft platten poelg vaert
 & waterg ontrent de s'waertg leggen &
 waer door selve s'yn laven of g'incosten to
 landt te mogg maken & vooft & g'uaentier
 vanden t' selke te makeng lant te mogg g'emie
 & ongenegen mit onberooping van alle die
 goene die s'oude naeste lande. Eas becoediz
 & andere gesuterr' s'hoort volg' (mogen and
 one inditu t'noodt & vooft s'oude becom
 moeste aboudg' g'inc' s'oud g'eroestigt, s'elt
 ofte s'ult de suppletz de s'ulke last making
 te doen ofte andere alle oppositie die. E'og
 gedaen s'oude mogen worden, bevoorlychig at
 te doeg & t'vooft & troij geint' inoort nae
 becoedg, vopen welck s'hoort: s'wyle v
 of d'ordinaris lant d'acg & g'adert v'adig' s'
 N' g'edopit' d'oude g'ott' g'ewone s'adon &
 suppletz ac'oude t'ouwen' g'og, & te s'hoort
 dat ons geliohen ~~is~~ favorabelijck. E'og
 diffonog, in com'g' twelcke de suppletz al d'
 Requiste & s'criftel' s'iddog van s'rietman
 vooft g'emeet s'hoort s'ebbe & de s'hoort s'
 bij ons wel rijpelyck g'edam'noert s'yn
 nae dat de staten van s'leeden d'g'z
 Art. 1613. simplialer d'g' suppletz g'inc'
 s'hoort

Wooch woerq gomolt Eadden Conventoot
gebben wij den 14 Martij 1613. den vier Camer
den sachde met oex ander t'lang weder exam
nerende den Sijpftg onder d'presentatid
woerq scaelt vloent ~~acton~~. Ende de woerq
placken poolen vlackig & waterwoerq scaelt
tot land te moeg maken & t' selue land in aen
lien vande costg te gonieta & al oijg begolder
Doe dat t'lantte gap nad sloep van wijflic jar
t' selue nijent te machens land met florden
fontg & scattinge sal mogen boewing waer
admirant als andere wie inde jernachtid
landen Conventoot golegg golegg boewatij
volgen alle twelckid asod' Sijpftg sloet
gebben Eaff bevoorlichte binnen van Acton
in forma eim vloent t'arwong, op dat loogood
woerd opt spoodicst ter ooster golegentien
aangevangen & volbract mace wdelon den
Sijpftg want land woerq & in aenlij van
eim godand Costen moijt & geslud t' selue
dat bato ofte tegad salgeidig te moeg jentid
Soort dat wij Eaff dese binng van Acton
gebben oerq expensie In & door crachte van
welckid de Sijpftg mit beghelp van alfuler
psoonen als in te radde berinden tullen, by ont
id geaccordeert toegestaen & gecontraoert jelyc
moed bydelende Sijpftg als woerq alfuler
woerd geaccordeert toegestaen & gecontraoert
ome de Sijpftg placken poolen vlackig & water
ontrent de Sijpftg vaerte loggen, & waer doo
d' selue sijn leyon, op eim costg tot land te
moeg maken & woerq & in aghienreaning t' selue
t'machens land te moeg gonieta, & al oijg
sagg mit oerst & woerq get aenrangd vuer

Nota

+

roepende als die goede gronden naeste lande.
Een bevoordiging Grandeur of uiterschoort
soud moge vindinge om indient nood ende
voor soo veel bevoordiging wroete worden in
Etod gerocetigt solde sabb ofte dult
Suppliantes cum socijs te doen ofte laten
maken, offe ander alle oppositie die Etod
gedaen solde mogen worden bevoordeling
af te doen. Gode onsen Ectroy jointori
noort nad bevoordiging, bevoordeling Nochtan
dat de Goerlyc Reijt die Staten wroeding
nad sloep van rijstic fang of de st nje
te maken. Beide Suppliantes cum socijs
In eigen vrye te hebben landen hilden
mogen legge bevoordeling, floren Rontge
moer adionant andere niet gemachte
Landen Ectroy te zegen. Bevoordeling
alle zoge of loge officie. Guezetens
Bevoordeling ondoering van goerlyc goijt van
de provincie van wat stadt. Bevoordeling
die mogen sijn, om de suppletie get vooft
Ectroy alst gelyc is soort sal wroef.
wroef. Bevoordeling flaten jointori
int aenwangen maken. Bevoordeling van
st wroef. Bevoordeling lande nje te maken tot
in wille alle oijgen te moge bevoordeling
zoge. Bevoordeling te doe alle oijder met
sijn vry oijge goerlyc is niet te sinder
van wroef oijder. Ectroy te zegen ende
gant gelyc te zegen die goede gronden
aen zage. sullen vrye te bevoordeling want in st
dat get wroef. Met jointori. Bevoordeling
besto

besto ende profitez die strocken, sonder ijnants
beade, gegeven binnig Lefouwardy onder t' segel
der Staten van Christlant & der selver
Secretarij sants des xix. Inay xvi. ende
dertighen, & was steckent t' fochet leger
stonde bij die Staten van Christlant, ~~leg~~
~~leger stonde~~ bij die Staten van Christlant, noch
leger stonde ter relatier vande g'edeputeerden
der selver, & was steckent J. Jijma, met
vltmige stroocken. De vltmige stonde er
segel in tode, wasse met een wit woorc
papiere onder kleet, noch onder stonde
int' g'rij. octroy van, bedichte moed tot
Stamper, In den minner van nuy onder seel der
23^e July 1635. J. Jongestall, met eenige
stroocken

Naeyden de locatid' d' opz
met de absentie Copia befynd
t' afschryfften kenisse van
t' selve, dat g'een comen
d' p'oneer word' verded, dat
in d' g'rij.

J. Jijma

**Octrooi voor
Staveren
tot drooglegging
van
Poelen en Plassen.**

Stadsarchief STAVEREN in het Rijksarchief te LEEUWARDEN
(toegang 70-01 nr. 101.)

Octrooi voor Staveren tot drooglegging van Poelen en Plassen.

Stads-archief Staveren in het Rijksarchief te Leeuwarden (toegang 70-01 nr. 101.)

c:\acten\de-stad\inpoldering.doc

19 Mei 1613

Copia

De Staten van Vrieslant, doen te weten dat de Burgem^{en} & Raedt sampt gesworen gemeente der Stede Stavoren ons te kennen hebben gegeven, dat het onse Gedeputeerde gelievet hadde Douwe van Epema Grietman van Hemelumer Oldephart ende Noordwolde tot verscheyden tijden te Ordonneren & belasten Warnsera sloot & d'andere droge & ondiepe plaetsen inde vaert tusschen Stavoren & Sneeck in sijn Grietenije leggende, behoerlijck te doen verdiepen tot last & costen sulx behoorende & dat dies niet tegenstaende d'voors. Grietman omme sulx te volbrengen suynnich was gebleven in et alleenlijcke tot groote nadeel van suppletanten & d'Ingesetenen vandien dan oock voor de geheele Provincie in aensien van de navigatie ende uitwateringe causerende den Grietman voors. dat de verdiepinge & gravinge voormelt niet wel doenlijck was & oock niet bequaem volbracht conde worden, ten waere dat seeckere ondiepe water & plassen & vlekken waerdoor d'voors. vaerte was lopende, geheel droech & tot landt gemaect wierden, waer door d'supplten versochten & baden demoedelijck dat d'voors Gedeputeerde nochmaels geheuen wilde d'voors. Grietman Epema te Ordonneren ende expresselijck te belasten de gemelte droechte inde voors. vaerte ter eerster gelegentheyt met de alder bequaemste middel voorsoveel mogelijk & behoerlijck te doen op graeven, verdiepen & vaerbar te maecken, offe bij gebreecke van dien dat Commis(ariss)en uit collegie der Gedeputeerde Staten

geauthoriseert

geauthoriseert mochten worden om sulx te doen ofte andersins ordre gestelt tot effectueringe van't werck voors. breder bij hun schriftelijcke ende mondelinge Remonstrantie verhaelt, waer op geapestileert is dat voors. Gedeputeerden Staten van Vrieslant ordonneerden als noch de Grietman Epema de vaerte inden Request geroert volgens vergaende dispositie ter eerster gelegentheyt te doen opgraven & vaerbar te maken, ofte anders reden te geven waeromme t'selve niet en soude comen geschieden, vermogens d' Apostille vanden 22 Decemb. 1612 nacomende welke d'voors. Grietman de reeden vooren gemelt bij geschrifte heeft overgelevert, bij welke de Suppl. ten voors. oock gevoecht hebben een ander requeste waer in sij mede verhaelt hebben dat Alsoo onder andere uit de redenen bij den voors. Grietman overgegeven gespoort wort dat de voors. verdiepinge opt alderbequaemste duyrechtich & tot minste costen gedaen solde comen worden coomende die plassen, poelen, vaerten, affewateren, door welke d'voorgemelte vaerten sijn strecken tot lant maekte, t gene sij sijden seer licht & sonder swaericheyt bij de Suppl. ten. Immers bij eenige prin^{vlek}te psoonen tot hunne costen & pericule gedaen te sullen comen, worden soo verre de Gedeputeerde Staten vant lant alleen daertoe belieffde publica autoriteit te verleenen & helpen hanthaven soo goeden werck niet alleen het profijte vanden vaerte dan veele meer ander goede effecten & profijten sullen veroorsaecken soo van uitwateringe als van winninge & aenwas van landen behalende

dat

dat, oock vele andere naestgelegen landen daer door meer geholpen sullen worden als niet menichte van watermolens over mits de selve bequame droechte bringende te meerder vruchte voorde eygeners & bij gevolge oock groter macht & middel voort lant inbrengen sullen met ander profijten daervan meer sullende comen waer door alles de Suppl.ten oock versocht hebben Octroy omme met behulp van alsulcke *personen* als te raden sullen bevinden d'voors. plassen, poelen, vaerten & wateren omtrent de voors. vaerten leggende & waer door d'selve sijn lopende op hun costen tot lant te mogen maken & voor & in aensien vandien 't selve te maken lant te mogen genieten & eygen *hogen* met overroepinge van alle die geene die hen de naeste landen daeraen *becrodigen* & anders geinteresseert solden mogen vinden omme indien 't noodt & voor soo vele bevonden mochte worden hun daertoe gerechtig selff offe met de Suppl.ten der voors. lant makinge te doen offe anders alle oppositie die daertegen gedaen solde mogen worden, behoerlijcken aff te doen & 't voors. Octroy geinterineert naer behooren, nopende welck versoeck (d'wijle wij op d'ordinaris lantsdach vergadert waeren) de voors. Gedeputeerde goet gevonden hadden de Suppl.ten aen ons te renvoyeren & te versoecken dat ons gelieven (*vlek.*) *faorakelijck* & daerop te disponeren, nacomende 'twelcke de Suppl.ten aldaer de Requeste & schriftelijcke reden van Grietman voors. gemelt verthoont hebben & de saecke voors. bij ons wel rijpelijk geexamineert sijnde, nae dat de Staten vande Steeden den 26ste Sept. 1613 simplialer de Suppl.ten hun

versoeck

versoeck vooren gemelt hadden Consenteert hebben wij den **14 Martij 1613** den vier Camers den saecke met elxander t'samen weder examinerende den Suppl.ten onder d'presentatie vooren verhaelt verleent Octroy omme de voors. plassen, poelen vlacken & wateren vooren verhaelt tot lant te mogen maken & 't selve lant in aen sien van de costen te genieten & als eygen behouden, doch dat 't landschap nae vercoop van vijftig Jaren 't selve nijeus te makene lant met floreen vereizthe & schattinge sal mogen beswaren naer advenant als andere nieuwe gemaecte landen daeromtrent gelegen gelegen, beswaert sijn volgende alle 'twelcke alsoo d'Suppl.ten versocht hebben daeraff behoerlijcke briven van Octroy in forma hun verleent te worden, op dat soo goeden werck opt spoedicht ter eerster gelegentheynt aengevangen & volbracht mag wesen, den Eygendom vant lant voor & in aensien van hun gedane Costen *moyt & gesardt* 't selve tot bate offe schade sal gedien te mogen geniten. Soo ist dat wij daeraff dese binnen van Octroy hebben doen expedieren in & door cragte van welcke de Suppl.ten met behulp van alsulcke persoonen als sij te rade bevinden sullen, bij ons is geaccordeert, toegestaen & geoctroyeert gelijk meede bij desende Suppl.ten als vooren alsnoch wordt geaccordeert toegestaen & geoctroyeert omme de voors. plassen, poelen, vaerten & wateren omtrent den voors. vaerte leggende & waer door d'selve sijn lopende op hun costen tot landt te mogen maken & voor & in aen sien van dien 't selve te maken lant te mogen genieten & als eygen *hogen*, mits eerst & voor het aenvangen over

roepende

roepende alle die geene hun die naeste landen daeraen *becroedigh* & anders geinterresseert solde mogen vinden omme indien't nood ende voor soo veele bevonden mochte worden hun daertoe gerechtig t selfde selffs ofte mette Supplianten cum socijs te doen ofte laten maken offe anderen alle oppositie die daertegens gedaen solde mogen worden behoorlijcken aff te doen, & dese onsen Octroy geinterneert nae behooren, besonderlijck nochtans dat d'Heerlijckheit & de Staten vandien nae verloop van vijftich jaren op de voors. nyens te makene & beyde Suppl. ten cum socijs in eygendomme te hebbene landen sullen mogen leggen behoorlijcke floreen renthe naer advonant andere nieu gemaecte landen daeromtrent gelegen. Gebindende alle hoge & lege officiren Ingesetenen & onderdanen van heerlijckheit van dese provicie van wat staet & conditie die mogen sijn, omme de Suppl. ten het voors. Octroy alst geinterneert sal wesen *rustelijck* & *vredelijck* laten genieten & in't aenvangen maken & volbrengen vant voors. werck & die landen nyeus te maken tot hun wille als eygen te mogen gebruycken *hogen* & daarmede te doen als een yder met sijn vrij eygen geoorlooft is met te verhinderen dan veele eerder daerinne te helpen ende hanthaven tegens die geene hun dien aenga & sullen willen *aen turberen want vrij* & staen dat het werck voors. tot gemene & particuliere

beste

beste ende profijthe is streckende, sonder ymant schade gegeven. Binnen Leeuwarden onder 't segel der Staten van Vrieslandt & der selver Secretarij handt desen XIX^{de} May XVI ende darthyen, & was verteeckent H. Fockes, leger stonde bij die Staten van Vrieslant ~~noeh leger stonde bij die Staten van Vrieslant~~, noch leger stonde ter relatie vande Gedeputeerden der *folvoi* & was verteickent G. Gijsma met eenige streecken, daerbeneven stonde een zegel in rooden Wasse met een wit viercant papier overkleet, noch onder stonde Accordeert metten orig: octroy vande bedichte meer tot Stavoren. In kennisse van mij ondergeschr. den 23ste July 1635 G. Jongestall met eenige streecken

Nae gedane collatie inden Hofe
met den authentycke Copia befonden
te accorderen, in kennisse van
mij
old phe....., dese
12de Juny 1656

Haersma ?